

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREKYBINĖS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. I-1513 2, 84, 86, 88 IR 89
STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-20-1482(2); TAP-20-1483(2)) (TAIS NR. 20-11730(2), 11731(2))**

2020-09-30 Nr. NV-2633

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: nacionalines nuostatas suderinti su 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyvos 2009/13/EB, įgyvendinančios Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje nuostatomis ir užtikrinti tinkamą 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje (toliau – MLC konvencija) nuostatų, susijusių su garantijomis jūrininkams, t. y. jūrininkų atlyginimų ir kitų išmokų apsauga, kai jie yra laikomi nelaisvėje dėl piratavimo ar ginkluoto laivo plėšimo, įgyvendinimą.

3. Dabartinė situacija:

- Galiojančioje Prekybinės laivybos įstatymo redakcijoje nėra įtvirtintos sąvokos „ginkluotas laivų plėšimas“ ir „piratavimas“, nėra nuostatų, kurios nustatytų garantijas jūrininkams, t. y. jūrininkų darbo užmokesčio ir kitų išmokų apsaugą, kai jie yra laikomi nelaisvėje dėl piratavimo ar ginkluoto laivo plėšimo.
- Įstatyme įtvirtinta sąvoka „laivo valdytojas“ ir galiojančios nuostatos dėl darbo sutarties su jūrininku sudarymo ir informavimo apie darbo sąlygas, taip pat dėl socialinių garantijų jūrininkams nevisiškai atitinka Direktyvos 2009/13/EB ir MLC konvencijos nuostatas.

4. Projekto esmė:

- siūloma Prekybinės laivybos įstatymą papildyti sąvokomis „ginkluotas laivų plėšimas“ ir „piratavimas“, taip pat patikslinti sąvoką „laivo valdytojas“;
- atsižvelgus į tai, kad jūrininkui, dirbančiam tik Šengeno erdvėje, jūrininko knygelė kaip kelionės dokumentas nėra būtina, o iš galiojančios Įstatymo nuostatos nėra aišku, ar jūrininkui turėti jūrininko knygelę yra privaloma, siūloma nurodyti, kad jūrininko knygelė išduodama jūrininko prašymu;
- įvertinus socialinės partnerės – Lietuvos jūrininkų sąjungos pateiktas pastabas, siūloma tikslinti Įstatymo 84 straipsnio 1 dalį - jūrininkui, įskaitant ir žveją, turėtų būti įteikiamas vienas iš darbo sutarties egzempliorių, bet ne darbo sutarties kopija;
- nurodyti, kad laivo valdytojas sudaro sąlygas jūrininkui, prieš pasirašant darbo sutartį, ne tik susipažinti su sutarties nuostatomis, bet taip pat išnagrinėti darbo sutartį, pasikonsultuoti dėl joje esančių nuostatų ir laisvai su jomis sutikti, taip pat nurodyti, kad laivo valdytojas organizuoja jūrininko repatriaciją, o laivo valdytojui arba jūrininkui dėl pateisinamų priežasčių nutraukus jūrininko darbo sutartį pagal MLC konvencijos gaires sukonkretinti atvejus, dėl kurių darbo sutartis gali būti nutraukta jūrininkui neprarandant teisės į repatriaciją;
- nustatyti, kad sergantis jūrininkas išlaipinamas į krantą tik tame artimiausiame uoste, kuriame gali būti suteiktos reikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos arba yra galimybė repatriuoti jūrininką į jo nuolatinę gyvenamąją vietą, kai nustatoma, kad jūrininko sveikatos būklė tokia, kad jis gali keliauti;

- įtvirtinti Direktyvos 2009/13/EB nuostatą, pagal kurią laivo valdytojas ar jo atstovas privalo imtis priemonių, kad apsaugotų laive esantį susirgusių, sužalotų, mirusių ar žuvusių jūrininkų turtą ir grąžintų jį jūrininkams, o jų žūties ar mirties atveju – jų artimiesiems giminaičiams.

5. Derinimas:

Projektas buvo pateiktas išvados gauti Teisingumo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos transporto saugos administracijai, Lietuvos laivų savininkų asociacijai ir Lietuvos jūrininkų sąjungai.

Projektas svarstytas 2020 m. rugsėjo 15 d. tarpinstituciniame pasitarime ir rugsėjo 23 d. Vyriausybės pasitarime, patikslintas papildomai įvertinus Užsienio reikalų ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Įstatymo projektas įtrauktas į Vyriausybės 2020 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 905 teikiamus pasiūlymus dėl Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos (siūlomas svarstymo Seime mėnuo – lapkritis).

7. Dalykinio vertinimo išvada: siūloma teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt